ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **OLPRAN spol. s r. o.**, se sídlem Libušina 101, Olomouc, zastoupené JUDr. Julií Xinopulosovou, advokátkou se sídlem Kateřinská 5, Olomouc, proti žalovanému: **Celní ředitelství Hradec Králové**, se sídlem Bohuslava Martinů 1672/8a, Hradec Králové, o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 31. 3. 2010, č. j. 4531/2010-060100-21, č. j. 4559/2010-060100-21, č. j. 4562/2010-060100-21, č. j. 4582/2010-060100-21, č. j. 4587/2010-060100-21, č. j. 4589/2010-060100-21 a č. j. 4607/2009-060100-21, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 10. 2012, č. j. 30 Af 17/2010 – 131,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Dodatečným platebním výměrem ze dne 18. 11. 2009, č. j. 14747/2009-066100-021, 14696/2009-066100-021, doměřil a zaúčtoval Celní úřad Hradec Králové (dále jen „celní úřad“) žalobkyni částku dovozního a částku antidumpingového cla ve výši 153 317 Kč, dodatečnými platebními výměry z téhož dne č. j. 14749/2009-066100-021, 14696/2009-066100-021, č. j. 14750/2009-066100-021, 14696/2009-066100-021, a č. j. 14752/2009-066100-

021, 14696/2009-066100-021, částky dovozního cla ve výši 21 745 Kč, 22 453 Kč, a 20 687 Kč, a dodatečnými platebními výměry ze dne 19. 11. 2009, č. j. 14753/2009-066100-021, č. j. 14754/2009-066100-021 a č. j. 14756/2009-066100-021 částky antidumpingového cla ve výši 181 452 Kč, 319 467 Kč a 385 926 Kč. Odvolání žalobkyně proti uvedeným platebním výměrům zamítl žalovaný v záhlaví citovanými rozhodnutími, proti nimž brojila žalobkyně žalobami podanými ke Krajskému soudu v Hradci Králové.

[2] Krajský soud rozhodoval o těchto žalobách opakovaně. Nejprve rozhodnutí žalovaného zrušil a věci mu vrátil k dalšímu řízení (rozsudky ze dne 25. 2. 2011, č. j. 30 Af 17/2010 – 63, č. j. 30 Af 18/2010 – 49, č. j. 30 Af 19/2010 – 49, č. j. 30 Af 20/2010 - 50, č. j. 30 Af 21/2010 – 48, č. j. 30 Af 22/2010 – 48 a č. j. 30 Af 23/2010 - 48). Krajský soud přisvědčil žalobním námitkám vytýkajícím správním orgánům nedostatečné zjištění skutkového stavu věci. Celní úřad zahájil řízení ve věci dodatečného zaúčtování dovozního cla, jejichž výsledkem bylo vydání shora citovaných dodatečných platebních výměrů, na základě zprávy o misi Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) ze dne 3. 4. 2009 (dále jen „Zpráva OLAF“), podle které mělo dojít při dovozu zboží (jízdní kola z Malajsie, deklarovaná země původu Malajsie) k nesprávnému deklarování původu a v důsledku toho k uplatnění nesprávných sazeb pro výpočet výše dovozního cla. Celní orgány opřely své závěry takřka výhradně o Zprávu OLAF, zejména o zjištění, že společnost ESTEEM EAGLE SDN BHD byla označena jako „spící“, nevyrábějící jízdní kola. Dle krajského soudu však z obsahu této zprávy bylo možné dovodit, že se nejedná o zprávu konečnou a že šetření ze strany OLAF ohledně dovozu jízdních kol z Malajsie stále pokračují. Krajský soud se rozhodl neprovést důkaz výslechem pracovníků OLAF navrhovaný oběma stranami s tím, že lze předpokládat, že správní orgány budou muset samy provádět dokazování v takovém rozsahu, že by soud provedením výslechů v podstatě nahrazoval jejich činnost.

[3] Uvedená rozhodnutí krajského soudu následně zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 Afs 44/2011 – 85 [po spojení řízení vedených o kasačních stížnostech podaných žalovaným proti jednotlivým rozsudkům krajského soudu ke společnému projednání, postupem podle § 39 odst. 1 a § 120 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejvyšší správní soud konstatoval, že správní orgány nepochybily, pokud považovaly informace obsažené ve Zprávě OLAF za dostatečný podklad pro dodatečné zaúčtování cla. Krajskému soudu tak sice dal za pravdu, že „*Zpráva OLAF není konečná (tedy, že neobsahuje všechny myslitelné informace týkající se podvodů při dovozech kol do EU z Malajsie)*“, za podstatné však považoval, že „*ve vztahu k žalobkyni a nyní prověřovaným dovozům obsahuje dostatečně konkrétní a jasné závěry, na jejichž základě musely celní orgány přistoupit k doměření dovozních cel. Skutečnost, že existují další předběžné, či snad konečné zprávy není pro posouzení dané věci relevantní. Krajskému soudu přísluší posuzovat soulad rozhodnutí se skutkovým a právním stavem, jež tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Po žalovaném správním orgánu tedy nelze požadovat provedení důkazu prostřednictvím zpráv, jež nebyly v době vydání rozhodnutí o odvolání k dispozici, či jejich provedení žalobkyně v řízení před celními orgány nenavrhla.*“

[4] Krajský soud po vrácení věcí k dalšímu řízení rozhodl o jejich spojení ke společnému projednání a žaloby zamítl rozsudkem ze dne 12. 10. 2012, č. j. 30 Af 17/2010 – 131. Tento rozsudek nyní žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) napadá kasační stížností.

II. Shrnutí odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu

[5] K námitce žalobkyně ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci krajský soud odkázal na (shora citované) závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Afs 44/2011 – 85. Skutkový stav věci tedy považoval za spolehlivě a v úplnosti zjištěný. Z tohoto důvodu zároveň odmítl doplňovat důkazní řízení o výslechy inspektorů OLAF, kteří byli podepsáni pod Zprávou OLAF, či o závěrečnou zprávu OLAF v dané věci, jak navrhovala žalobkyně.

[6] Žalobkyně dále namítala, že preferenční zvýhodnění celní sazby při dovozu zboží z Malajsie je spojeno s certifikovaným malajským původem zboží, který musí být řádně prokázán tzv. certifikátem FORM A, k čemuž také v posuzovaném případě došlo. Krajský soud připustil, že tyto certifikáty byly ve vztahu k předmětnému zboží vydány a s největší pravděpodobností nebyly ze strany Ministerstva mezinárodního obchodu Malajsie (dále též pouze „MITI“) doposud zrušeny, avšak na právním hodnocení věci to dle jeho názoru nemůže nic změnit. Z výsledků šetření OLAF totiž vyplývá, že tyto doklady obsahují nesprávný údaj o malajském původu předmětných jízdních kol. Z dalších podkladů uvedených ve Zprávě OLAF jednoznačně vyplývá, že tato kola jsou původu čínského, nikoliv malajského. Ani MITI evidentně nemělo při vydávání těchto osvědčení informace o nesprávnosti údajů, neboť vycházelo z informací předložených vývozcem, které se později ukázaly nepravdivými. Z faktu existence těchto certifikátů, stejně jako z faktu jejich nezrušení ze strany MITI, tedy nelze dovozovat žádné relevantní právní závěry pro posouzení dané věci, zejména pro hledání odpovědi na otázku, zda na dovážená jízdní kola mohla být poskytnuta celní preference či nikoliv. Na tuto skutečnost ostatně bylo pamatováno i ve Zprávě OLAF, konkrétně v jejím závěru (bod 5.1), kde OLAF v návaznosti na předchozí zjištění uvedl, že: „*u těchto zásilek lze okamžitě vymáhat normální clo, a to i v těch případech, kdy osvědčení formuláře A byla vydána MITI*“. Bod 5.2 Zprávy OLAF pak obsahuje doporučení členským státům ES zahájit kroky vedoucí k navrácení smluvního cla u všech dovozů odpovídajících kontejnerům deklarovaným v Malajsii s taiwanským nebo hongkongským původem a v případě 284 kontejnerů deklarovaných samotnými dovozci jako zboží čínského původu kroky k navrácení antidumpingových cel.

[7] Poslední žalobní námitka se týkala možnosti aplikace čl. 220 odst. 2 písm. b) nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, 19. 10. 1992, s. 1 – 50, zvláštní vydání v českém jazyce kapitola 02 svazek 04 s. 307 – 356), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „celní kodex“). Dle tohoto ustanovení se dodatečné zúčtování cla neprovede, pokud částka cla dlužného ze zákona nebyla zaúčtována následkem chyby ze strany celních orgánů, kterou nemohla osoba povinná zaplatit clo rozumným způsobem zjistit, a pokud tato osoba jednala v dobré víře a dodržela všechna ustanovení platných předpisů týkající se celního prohlášení. Ani této žalobní námitce krajský soud nepřisvědčil. Dle jeho názoru totiž za onu „chybu ze strany celních orgánů“ může být považováno pouze aktivní pochybení ze strany celních orgánů spočívající v porušení jejich zákonných povinností. K žádnému takovému pochybení však v přezkoumávaných případech nedošlo. Krajský soud v dané souvislosti poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2012, č. j. 2 Afs 41/2012 – 30, s tím, že Nejvyšší správní soud v něm posuzoval zcela shodnou skutkovou a právní situaci a dospěl k obdobným závěrům.

III. Shrnutí argumentace obsažené v kasační stížnosti a ve vyjádření žalovaného

[8] Stěžovatelka předně vyjádřila nesouhlas s tím, jakým způsobem krajský soud posoudil možnost aplikace čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu v dané věci. Namítla, že pokud byl preferenční status zboží zjištěn na základě systému správní spolupráce s orgány třetí země, považuje se vydání potvrzení těmito orgány v případě, že se ukáže jako nesprávné, za chybu, kterou nebylo možné rozumným způsobem zjistit (ve smyslu uvedeného ustanovení celního kodexu). Vydání nesprávného potvrzení není chybou, je-li potvrzení založeno na nesprávném popisu skutečností podaném vývozcem, není-li zřejmé, že orgány vydávající potvrzení si byly vědomy nebo si měly být vědomy toho, že zboží nesplňuje podmínky pro preferenční zacházení. V daném případě přitom dle stěžovatelky ze správního spisu i ze Zprávy OLAF jednoznačně plyne, že MITI si mělo a muselo být vědomo skutečnosti, že vývozce je společností „spící“, a přesto vydalo příslušné osvědčení FORM A. Dokonce tato potvrzení nevydalo pouze v jednom ojedinělém případě, ale vydávalo je po poměrně dlouhou dobu (nejméně v období listopad 2006 až březen 2008). Navíc délka tohoto období a množství formulářů FORM A vydaných pro uvedenou společnost zpochybňuje i samotný závěr o tom, že společnost byla „spící“, neboť společnost po dobu nejméně dvou let běžně komunikovala s příslušnými orgány a tato komunikace jednoznačně svědčila o její obchodní činnosti. Podle stěžovatelky tak nepochybně šlo o aktivní pochybení příslušného orgánu země vývozu, spočívající ve zjevně nedostatečné kontrole, která měla za následek nesprávné vyměření cla českými celními orgány. Pojem pochybení celních orgánů pak je třeba vykládat šíře a za pochybení těchto orgánů lze označit i pochybení orgánů exportního státu (jak plyne i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2008, č. j. 1 Afs 27/2008 – 96). Naproti tomu stěžovatelka nemohla výše uvedené nesprávnosti ani při vynaložení veškeré péče, kterou je po ní možné požadovat, tušit, neboť jí byly předkládány příslušné formuláře FORM A osvědčující původ zboží, vydané MITI. Stěžovatelka tak jednala v dobré víře. Navíc uvedené formuláře nebyly dosud zrušeny, byť se MITI k jejich zrušení zavázalo. Je přitom otázkou, proč tomu tak je. K této otázce stěžovatelka navrhovala vyžádat zprávu přímo od MITI, v čemž jí krajský soud nevyhověl.

[9] Stěžovatelka se zároveň nadále domnívá, že skutkový stav byl v řízení před správními orgány zjištěn nedostatečně. Na podporu této námitky však pouze opakuje argumenty, které uplatnila již v řízeních před krajským soudem a které již byly Nejvyšším správním soudem jednou vypořádány. Tyto námitky jsou tudíž v nynějším řízení nepřípustné (blíže viz body [11] až [14] níže).

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na svá dřívější vyjádření k žalobám podaným stěžovatelkou ke krajskému soudu s tím, že stěžovatelkou uplatněné kasační námitky jsou totožné s námitkami uvedenými v žalobách.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou, zda je kasační stížnost přípustná.

[12] Rozhodne-li totiž Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 s. ř. s. o zrušení rozsudku krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, zaváže jej současně podle odst. 4 téhož ustanovení svým právním názorem pro další postup či rozhodnutí. Možnost účastníků řízení napadnout nové rozhodnutí krajského soudu je pak omezena § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., podle něhož je nepřípustná kasační stížnost směřující proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud závazným právním názorem neřídil. Jak vyslovil Ústavní soud v nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05 (dostupném na http://nalus.usoud.cz), zajišťuje toto ustanovení, *„aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil (...).“*

[13] Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 1 Afs 44/2011 – 85 zrušil v tehdejším řízení napadené rozsudky krajského soudu a věci mu vrátil k dalšímu řízení s tím, že bude na krajském soudu, aby nahlížel na zprávu OLAF ze dne 3. 4. 2009 v souladu se shora uvedeným názorem Nejvyššího správního soudu (blíže viz bod [3] výše) a na základě tohoto posouzení přistoupil k vypořádání dalších žalobních námitek. Krajský soud tak měl předně vypořádat otázku, zda mohlo být clo doměřeno i přesto, že dotčené certifikáty FORM A nebyly ze strany malajských orgánů zrušeny, dále se měl zabývat tím, zda v dané věci nebylo možno aplikovat čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu.

[14] Ve vztahu k otázkám, které Nejvyšší správní soud ve svém předchozím rozsudku zodpověděl, by tak byly v nynějším řízení přípustné pouze námitky, kterými by stěžovatelka namítala, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem. Nic takového však stěžovatelka nenamítá, pouze opakuje argumentaci, kterou uváděla již v řízeních před krajským soudem, a *de facto* tak vede polemiku se závěrem vysloveným zdejším soudem v rozsudku č. j. 1 Afs 44/2011 – 85, podle nějž informace obsažené ve Zprávě OLAF představují dostatečný podklad pro dodatečné zaúčtování cla stěžovatelce. Kasační námitky, že skutkový stav byl v řízení před správními orgány zjištěn nedostatečně, jsou tedy nepřípustné. Přípustné jsou pouze další kasační námitky uplatněné stěžovatelkou (k jejich shrnutí viz bod [8] výše), neboť se týkají otázek, k nimž se Nejvyšší správní soud při svém předchozím rozhodování v dané věci nemohl vyjádřit.

[15] Toliko *obiter dictum* lze v této souvislosti poukázat také na rozsudek č. j. 2 Afs 41/2012 - 30, v němž Nejvyšší správní soud řešil skutkově i právně obdobnou situaci (ve vztahu k téže stěžovatelce). Ve spisové dokumentaci k dané věci pak byla založena i Závěrečné zpráva OLAF o dotčeném případu ze dne 28. 3. 2011, přičemž Nejvyšší správní soud na základě odkazů na tuto zprávu shledal námitku stěžovatelky, že celní orgány vycházely pouze z neúplných zpráv předběžného charakteru, *„zcela bezpředmětnou“*, neboť uvedená závěrečná zpráva plně potvrdila závěry obsažené ve Zprávě OLAF ze dne 3. 4. 2009 (viz body [11] a [12] citovaného rozsudku).

[16] Kasační stížnost není důvodná.

[17] V části, v níž Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přípustnou, se stěžovatelka domáhala vyslovení, že celní orgány ve vztahu k ní porušily zásadu ochrany dobré víry, jestliže jí doměřily dovozní a antidumpingové clo. Existenci své dobré víry

stěžovatelka dovozovala zejména ze skutečnosti, že Ministerstvo mezinárodního obchodu Malajsie vydalo ve vztahu k posuzovanému zboží certifikáty potvrzující malajský původ zboží (blíže viz bod [8] výše).

[18] Stěžovatelka se tedy dovolává aplikace čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu, který stanoví podmínky, při jejichž splnění má osoba povinná zaplatit clo právo na to, aby clo nebylo vybráno poté, co již bylo zboží propuštěno. Výkladem uvedeného ustanovení, včetně rozboru relevantní judikatury Soudního dvora EU a soudů členských států EU, se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v rozsudku č. j. 1 Afs 27/2008 – 96. Konstatoval, že k aplikaci daného ustanovení je třeba, aby (1.) clo nebylo vybráno následkem chyby ze strany samotných příslušných orgánů, dále aby (2.) tato chyba, které se dopustily tyto orgány, nemohla být osobou povinnou zaplatit clo jednající v dobré víře přiměřeným způsobem zjištěna, a konečně aby (3.) tato osoba dodržela všechna ustanovení platných předpisů týkajících se jejího celního prohlášení.

[19] Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku uvedené podmínky interpretoval tak, že cílem čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu je chránit legitimní očekávání osoby povinné zaplatit clo, pokud jde o opodstatněnost všech skutečností uvedených v rozhodnutí o vybrání nebo nevybrání cla. Legitimní očekávání osoby povinné zaplatit clo je nicméně hodné ochrany stanovené v tomto článku pouze tehdy, pokud základ, na kterém spočívá toto očekávání osoby povinné zaplatit clo, zapříčinily svým pochybením příslušné orgány samotné (viz bod 31 rozsudku Soudního dvora EU ze dne 18. 10. 2007, C-173/06, *Agrover Srl*, Sb. rozh. s. I-8783). Pojem „chyby“ Soudní dvůr EU vymezil tak, že právo na to, aby dovozní clo nebylo vybráno poté, co bylo zboží propuštěno, zakládají pouze chyby přičitatelné *aktivnímu* jednání příslušných orgánů (viz bod 31 cit. rozsudku *Agrover Srl*, který v textu zdůraznil adjektivum „aktivní“; k tomu srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 27. 6. 1991 ve věci *Mecanarte*, C-348/89, body 23-25). O chybu na straně celních orgánů však v žádném případě nemůže jít, „*pokud celní orgány byly uvedeny v omyl nesprávnými informacemi uvedenými v prohlášení obchodníka (nebo jeho zástupce), a pokud platnost takovýchto informací neměly celní orgány povinnost kontrolovat ani hodnotit, taková chyba je naopak přičitatelná obchodníkovi*“ (viz shora cit. rozsudek *Mecanarte*, bod 24).

[20] Stěžovatelka v nynější věci dovozuje existenci „aktivního jednání příslušných orgánů“ z toho, že Ministerstvo mezinárodního obchodu Malajsie „nedostatečně kontrolovalo“ údaje poskytované dovozcem stěžovatelky, na jejichž základě MITI vydávalo příslušné certifikáty FORM A. Jak však vyplývá ze shora citované judikatury Soudního dvora EU (rozsudek *Mecanarte*), takovou situaci rozhodně nelze nahlížet jako „aktivní pochybení příslušných orgánů“. Pochybení v podobě předložení nesprávných a nepravdivých („falešných“) údajů je tedy třeba přičítat právě stěžovatelce, resp. jejímu obchodnímu partnerovi, tj. vývozci.

[21] Argumentace obsažená v kasační stížnosti je navíc rozporuplná, neboť stěžovatelka na jednu stranu uvádí, že MITI si mělo a muselo být vědomo skutečnosti, že vývozce je společností „spící“, a přesto vydávalo příslušná osvědčení FORM A, na druhou stranu stěžovatelka tvrdí, že MITI tato potvrzení nevydalo pouze v jednom ojedinělém případě, ale vydávalo je po poměrně dlouhou dobu, což má dle stěžovatelky zpochybňovat závěr o tom, že daná společnost byla „spící“, neboť společnost po dobu nejméně dvou let běžně komunikovala s příslušnými orgány a tato komunikace tak měla jednoznačně svědčit o její

obchodní činnosti. Sama stěžovatelka tak vlastně relativizuje své tvrzení, že malajské ministerstvo si muselo být vědomo skutečnosti, že vývozce je společností „spící“. Stěžovatelkou uváděné skutečnosti pak svědčí spíše o sofistikovanosti podvodných aktivit prováděných jejím obchodním partnerem a nepřímo potvrzují závěry plynoucí ze Zprávy OLAF.

[22] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že z popsaných okolností případu jednoznačně plyne, že nebyly dány podmínky nezbytné k aplikaci čl. 220 odst. 2 písm. b) celního kodexu. Ke stejnému závěru ostatně Nejvyšší správní soud dospěl rovněž ve výše zmiňovaném rozsudku č. j. 2 Afs 41/2012 – 30.

V. Závěr a náklady řízení

[23] Nejvyšší správní soud tedy shledal námitky stěžovatelky nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[24] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. prosince 2012

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu